

Handläggare
Anne-Sofie Ohlsson
Telefon: 08-50811500

Till
Servicenämnden
2016-09-20

Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Servicenämnden åberopar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Christer Edfeldt
Förvaltningschef

Sammanfattning

Strategin för Stockholm som smart och uppkopplad stad kompletterar andra styrdokument som reglerar hur Stockholms stad ska utvecklas. Syftet med strategin är att stimulera, vägleda och samordna insatser för digitalisering. Nya satsningar ska utgå från målgruppernas behov och målbilden i strategin.

Förändringsarbetet ska omfatta Stockholms stads samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Kommunstyrelsen föreslås samordna och följa upp nämnders och bolagsstyrelserns arbete med genomförande av strategin. Varje nämnd och bolagsstyrelse föreslås ansvara för att aktivt arbeta utifrån denna strategi för att nå målbilden.

I förslaget till strategi finns 28 målsättningar formulerade. Därtill åtta strategiskt möjliggörande principer och åtta principer för genomförande som ska vara vägledande och eftersträvas. Målsättning-

arna har ett brett anslag som täcker in alla de övergripande inriktningsmålen. I remissunderlaget finns inte någon information om hur genomförandearbetet konkret kommer att bedrivas. Här skulle förvaltningen gärna se att en tydligare vägledning tas fram för det fortsatta arbetet. Uppföljningen bör ske inom ramen för den etablerade uppföljningsmetoden d.v.s. ILS, stadens gemensamma lednings- och uppföljningssystem.

Det finns anledning att överväga om det inte skulle gagna genomförandet av strategin, både vad avser uppfyllda målsättningar och engagemang hos chefer och medarbetare, om den koncentreras i omfattning och budskap.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom staben. Ärendet har behandlats på förvaltningsgruppen 2016-09-13.

Bakgrund

I budget för 2016 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samverkan med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och AB Stokab ta fram en strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad.

Stadsledningskontoret har utarbetat ett omfattande förslag till strategi (bilaga 1) och en kommunikationsstrategi (bilaga 2). Vidare redovisas de pågående projekt som ligger i linje med strategin och som redan pågår inom ramen för programmet för digital förnyelse (bilaga 3). Slutligen föreslås ett antal prioriterade projekt för genomförande av strategin och för den långsiktiga utvecklingen att Stockholm ska bli världens smartaste stad (bilaga 4).

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till servicenämnden m fl. för yttrande senast 2016-09-30.

Sammanfattning av remissen

Strategin utgår från Stockholms stads vision 2040 och att Stockholm ska bli världens smartaste stad, där utvecklingen utgår från behoven hos invånare, företagare och besökare. Digitalisering och ny teknik ska utnyttjas för att göra livet enklare och bättre för invånare och besökare. Det ska vara lätt att starta, driva och utveckla verksamheter och Stockholm ska bli den bästa staden för företagande och en ledande kunskapsregion. Målet ska uppnås genom att Stockholm via innovativa lösningar, öppenhet och uppkoppling blir ekonomiskt, ekologiskt, demokratiskt och socialt hållbart.

Strategin för Stockholm som smart och uppkopplad stad kompletterar andra styrdokument som reglerar hur Stockholms stad ska utvecklas. Digitaliseringsarbetet omfattar både Stockholms stad som organisation och Stockholm som plats. Syftet med strategin är att stimulera, vägleda och samordna insatser för digitalisering. Genomförandet ska bygga vidare på det som redan har gjorts och görs i Stockholm. Vidare ska nya satsningar utgå ifrån målgruppernas behov och målbilden i strategin.

Enligt förslaget till strategi krävs att ett antal grundläggande förutsättningar och förhållningssätt etableras, därför har sju strategiska s.k. möjliggörande principer tagits fram. Exempel på dessa principer är att lösningar byggs på gemensamma digitala plattformar, att öppna standarder används, att säkerhet och integritetsskydd säkerställs samt att data delas och är öppen.

För att uppnå målsättningarna i strategin har s.k. möjliggörare formulerats inom områdena verksamhet, teknik och finansiering. När det gäller området verksamhet understryks i strategin att det är kritiskt för framgången att arbetet mot den smarta staden inte blir en fråga för en enskild funktion utan att det är en naturlig del i verksamhetsstyrningen. Strategin pekar också ut hur ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder och styrelser bör utformas. Stadens chefers och medarbetares digitala kompetens samt förmåga att arbeta i nya processer framhålls som en viktig möjliggörare.

För området teknik så kommer den tekniska arkitekturen att detaljeras inom ramen för digitaliseringsprogrammet, ett arbete som pågår. Ett avsnitt ägnas särskilt åt frågor om informationssäkerhet och integritet och hur den personliga integriteten kan skyddas vid en ökad digitalisering och informationsdelning.

För genomförandet av strategin har åtta strategiska principer tagits fram för att ge ramarna för insatser och underlätta prioriteringar. Som exempel kan nämnas principen att den smarta staden byggs genom samverkan med invånare, näringsliv, akademi och offentlig verksamhet. Vidare ställer dessa principer krav på att det är invånarnas, företagens och besökares behov, intressen och möjligheter som ska vägleda utvecklingen av den smarta staden. En av de strategiska principer som tagits fram är att digitalisering ska finnas med i stadsplaneringsprocesserna. En annan princip är att långsiktighet ska genomsyra alla satsningar. Genomförandet beskrivs utifrån

samordning och samverkan, kommunikation samt prioriterade projekt.

Förändringsarbetet ska omfatta Stockholms stads samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Genomförandet av strategin och de projekt som kopplas till strategin ska följas upp årligen av varje nämnd och bolagsstyrelse. Projekt kopplade till strategin som utförs av facknämnder, stadsdelsnämnder eller bolagsstyrelse följs upp av respektive projektägare, men rapporteras centralt för att skapa en samlad bild av hur arbetet fortskrider. Kommunstyrelsen ansvarar för samordning av strategins genomförande, övergripande kommunikationsinsatser och den centrala uppföljningen av hur arbetet fortskrider.

Den smarta staden förväntas skapa nytta i form av ökad livskvalitet, ett bättre klimat för företagande samt en ökad öppenhet och medvetenhet. En smartare stad förväntas också bidra till ökad livskvalitet genom enklare, effektivare och anpassade tjänster. Med ett bättre klimat för företagande förväntas ökad tillväxt och sysselsättning samt ökad attraktivitet för privata investeringar.

Organisation för genomförande

I sitt tjänsteutlåtande redovisar stadsledningskontoret förslag på organisation för genomförande. Kommunstyrelsen föreslås samordna och följa upp nämnders och bolagsstyrelsers arbete med genomförande av strategin. Varje nämnd och bolagsstyrelse föreslås ansvara för att aktivt arbeta utifrån denna strategi för att nå målbilden.

Kommunstyrelsens digitaliseringsråd föreslås ansvara för samordning av strategin för den smarta staden. Rådet föreslås även ansvara för den övergripande prioriteringen av projekt och val av de projekt som ska finansieras.

Genomförandet av strategin föreslås ledas och samordnas inom avdelningen för digital utveckling vid stadsledningskontoret. Ett program (samordnande projektorganisation) för den smarta staden föreslås etableras inom samma avdelning. Programmet föreslås ansvara för att samordna och följa upp de prioriterade verksamhetsprojekten och förutsättningsprojekten.

Finansiering och kostnadsfördelningsprinciper

I remissen föreslås att kommunfullmäktige i budget och bokslut beaktar de kostnader som genomförandet av strategin innebär. Ge-

nomförandekostnaderna för strategin omfattar prioriterade förutsättningsprojekt och verksamhetsprojekt samt samordning av genomförandet. Kostnaderna för detta uppskattas till 142 mnkr för 2017 och 48 mnkr för 2018. Detta innefattar inte utökade kostnader för avdelningen för digital utveckling utöver den samordnade projektorganisation som inrättas.

Under förutsättning att finansiering beviljas för genomförandet av strategin utökas stadsledningskontoret nuvarande ansvar för den gemensamma it-infrastruktur till att även omfatta den gemensamma it-infrastrukturen i den smarta staden. De ökade kostnaderna för löpande drift och förvaltning av den nya it-infrastrukturen föreslås fördela ut till nämnder och bolagsstyrelser genom it-prislistan. Några beräkningar av dessa kostnader redovisas inte i remissen.

Förvaltningens synpunkter

Digitalisering och ny teknik har förutsättningar att innebära positiv utveckling och göra stor skillnad för invånare, företagare och besökare i Stockholm. Förslaget till strategi visar på många av de möjligheter som finns. Förvaltningen ser positivt på mycket av strategins innehåll och instämmer i vikten av att arbetet inom staden bedrivs utifrån gemensamma mål och principer.

Som framhålls i strategin är digitaliseringen en angelägenhet för hela stadens verksamhet och kommer att involvera och påverka chefer och medarbetare inom alla områden och på alla nivåer. Att lyckas med att kommunicera och förankra strategins kärnbudskap i form av målsättningar och principer kommer därmed att vara en mycket viktig framgångsfaktor. För att underlätta kommunikationen om strategin är det angeläget att den tydlig och koncentrerad till omfattning och budskap.

I remissen föreslås att alla nämnder och bolagsstyrelser ska ansvara för att aktivt arbeta utifrån strategin för att nå målbilden och kommunstyrelsen föreslås samordna och följa upp arbetet med att genomföra strategin. I förslaget till strategi finns 28 målsättningar formulerade. Därtill åtta strategiskt möjliggörande principer och åtta principer för genomförande som ska vara vägledande och eftersträvas. Målsättningarna har ett brett anslag som täcker in alla de övergripande inriktningsmålen. Förvaltningen menar dock att det i vissa fall inte är helt självklart på vilket sätt just digitalisering och ny teknik bidrar till att uppnå målen eller om det krävs andra insatser för att nå dit.

I remissunderlaget finns inte någon information om hur genomförandearbetet konkret kommer att bedrivas eller vilka målsättningar som ska prioriteras och i vilken ordning. I och med att strategin omfattar så många målsättningar och övergripande principer har nämnder och bolagsstyrelser rimligtvis inte möjlighet prioritera allt samtidigt. Här skulle förvaltningen gärna se att en tydligare vägledning tas fram för det fortsatta arbetet.

Det finns anledning att överväga om det inte skulle gagna genomförandet av strategin, både vad avser uppfyllda målsättningar och engagemang hos chefer och medarbetare, om den koncentreras i omfattning och budskap.

Avslutningsvis vill förvaltningen framhålla att det är viktigt att uppföljningen sker inom ramen för ILS (stadens gemensamma lednings- och uppföljningssystem) där aktiviteter och indikatorer för att följa upp genomförandet av strategin är ett etablerat tillvägagångssätt.

Bilagor

1. Remissbrev från kommunstyrelsen
2. Tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret
3. Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad
4. Kommunikationsstrategi
5. Pågående projekt
6. Möjliga projekt